კერძო ნებაყოფლობითი დაზღვევის სისტემებში მენტალური ჯანმრთელობისა და ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის სერვისების კვლევა

მარიამი ფაშურიშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე ჯანდაცვის პოლიტიკისა და მენეჯმენტის

მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სოფიო ლებანიძე ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

განაცხადი

*როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად. ნაშრომის ზოგიერთი ნაწილი დაიწერა და წარდგენილ იყო როგორც სიმულაციური ნაშრომი კვლევის მეთოდების(*01,2024*) და აკადემიური წერის (სამაგისტრო საფეხური) კურსებზე ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნეს სკოლაში (*10,2023*)*

მარიამი ფაშურიშვილი. მ. ფაშურიშვილი . 2024

აბსტრაქტი

მენტალური ჯანმრთელობა ჯანსაღი საზოგადოების განუყოფელი კომპონენტია. ფსიქიკური ჯანმრთელობა საშუალებას აძლევს ადამიანს ეფექტურად იმოქმედოს პირად და პროფესიულ ცხოვრებაში. მენტალური ჯანმრთელობის სერვისებზე წვდომა ადამიანს ეხმარება სტრესის მართვაში, გამოწვევების დაძლევასა და პროდუქტიულობის შენარჩუნებაში, რაც საბოლოოდ დადებითად აისახება საზოგადოების კეთილდღეობაზე. ფსიქო-სოციალური სერვისები გადამწყვეტ როლს თამაშობს ფსიქიკური ჯანმრთელობის საკითხების გარშემო დამკვიდრებული სტიგმის შემცირებაში, განათლების, მხარდაჭერის და საჭირო რესურსების მიწოდებით.

კვლევის მიზანს წარმოადგენდა დადგენილიყო როგორ ინტეგრირდებოდა მენტალური ჯანმრთელობისა და ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის სერვისები კერძო ნებაყოფლობით სადაზღვევო სისტემაში. კვლევის მიზნის მისაღწევად გამოყენებულია თვისებრივი და სამაგიდე კვლევის მეთოდები, რომელმაც ხელი შეუწყო მტკიცებულებებზე დაფუძნებული რეკომენდაციების გაცემას. არსებული ლიტერატურის და პოლიტიკის დოკუმენტების ანალიზის მეშვეობით, ასევე დაინტერესებულ მხარეებთან ჩაღრმავებული ინტერვიუების საფუძველზე კვლევამ გამოავლინა, როგორც ბარიერები ასევე შესაძლებლობები, მათ შორის საკითხები რომლებიც დაკავშირებულია სტიგმასთან.

საქართველოში მხოლოდ რამდენიმე კერძო სადაზღვევო კომპანია აწვდის მენტალური ჯანმრთელობისა და ფსიქო-სოციალურ სერვისებს გარკვეული ლიმიტის ფარგლებში. დიაგნოზები, რომლებიც ფსიქიკური ჯანმრთელობის სახელმწიფო პროგრამის მიღმა რჩება დამოკიდებულია თვითდაფინანსებაზე. კერძო სადაზღვევო პაკეტში მენტალური ჯანმრთელობის სერვისების ადაპტირება გამოიწვევს სადაზღვევო პრემიის ზრდას. თუმცა არსებული ცვლილება გაზრდის როგორც, ფინანსურ ასევე ფიზიკურ ხელმისაწვდომობას.

მენტალური ჯანმრთელობისა და ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის სერვისებზე თანაბარი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ხელს შეუწყობს ფსიქიკური ჯანმრთელობის უთანასწორობის აღმოფხვრასა და საზოგადოებაში სოციალურ სამართლიანობას.

Abstract

Mental health is an integral component of a healthy society. It enables individuals to function effectively in their personal and professional lives. Access to mental health services helps individuals manage stress, overcome challenges and remain productive, which ultimately has a positive impact on community well-being. Psychosocial services play a critical role in reducing the stigma surrounding mental health issues by providing education, support and resources.

The aim of the study was to determine how mental and psychosocial rehabilitation services are integrated into the private voluntary insurance system. Qualitative and desk research methods were used to achieve the research objective, providing evidence-based recommendations. Through an analysis of existing literature and policy documents, as well as in-depth interviews with stakeholders, the study identified both barriers and opportunities, including issues related to stigma.

Only a few private insurance companies in Georgia provide mental health and psychosocial services within certain limits. Diagnoses that fall outside the state mental health program depend on self-financing. Adaptation of mental health services in private insurance packages will land to an increase in the insurance premium. However, this change will enhance both financial and physical accessibility.

Ensuring equal access to mental health and psychosocial rehabilitation services will contribute to the elimination of mental health disparities and promote social justice in society.